

KROONIKA

AKADEEMILISE PÕLLUMAJANDUSE SELTSI TEGEVUSEST

APS – 75

Akadeemilise Põllumajanduse Seltsi aasta-koosolek 19. aprillil 1995 EPMÜ Loomakasvatusinstituudi saalis oli pühendatud APSi 75. aastapäevale. Koosolekust võttis osa 103 liiget. Päevakord:

- Akadeemiline Põllumajanduse Selts – 75.
Ettekandja cand. agr. M. Karelson
- APSi tegevuse aruanne (1989-) 1992...1994.
Ettekandja: APSi president, prof. dr. O. Saveli
- Muudatusi Akadeemilise Põllumajanduse Seltsi põhikirjas.
- APSi auliikmete valimine.
- APSi aastapreemiate määramine.
- APSi revisjonikomisjoni aruanne.
- APSi eestseisuse ja revisjonikomisjoni valimine.
- Seltskondlik koosviibimine Loomakasvatusinstituudi ruumides asuvas sööklas.

Koosolekut avades tervitab APSi president prof. O. Saveli kohale tulnud seltsi liikmeid ja külalisi. Ta rõhutab APSi viimaste aastate (1989...1995) tegevuses Eesti põllumajandusteaduse ja -hariduse probleemide käsitlemise tähtsust ning annab positiivse hinnangu järjepidevalt toimunud ettekandekoosolekutele. O. Saveli tänab seltsi liikmeid organisatsiooni üritustel aktiivse osalemise eest.

Leinaseisakuga mälestatakse viimasel kolmel aastal surma läbi lahkunud järgmisi APSi liikmeid (ajalises järjestuses): Helle Loid, Ilmar Aamisepp, August Muuga (auliige), Richard Toomre, Leida Lepajõe, Helmut Idarand, Helli Tealane, Karl Tähnas, Mikk Kiisler, Aarne Pung (auliige), Herman Rand ja Elmar Järvesoo (auliige).

M. Karelsoni ja O. Saveli ettekanded on avaldatud ajakirja käesolevas numbris (vt. lk. 243...256).

APSi revisjonikomisjoni aruande esitab H. Raid, mille kinnitab koosolek.

“Agraarteaduse” peatoimetaja Ü. Oll annab ülevaate ajakirja toimetamise probleemi-dest

ning tuletab meelde käsikirjade koostamise nõudeid. Ka märgib ta, et APSile on kujuneva raamatukogu jaoks vaja sobivat ruumi.

APSi auliikmeteks valitakse Rootsis elavad tuntud põllumajandusteadlased prof. dr. Hans Nõmmik ja dr. agr. Ants Aamisepp.

APSi 1995. a. teaduspreemiad otsustatakse anda järgmiselt:

- a) Noorteadlase preemia (1000.– kr.) – filosoofiadoktor Haldja Viinalass, EPMÜ
- b) Viimaste aastate (keskealiste) eduka teadustöö preemia (2000.– kr.) – dr. agr. Malle Järvan, Eesti Maaviljeluse Instituut
- c) Pikaage (eluaegse) viljaka teadustöö preemia (3000.– kr.) – prof. dr. agr. Jaan Lepajõe, EPMÜ

APSi aasta-(üld-)koosolek otsustab üksmeelselt muuta seltsi põhikirja 3. peatükki (APSi struktuur ja juhtimine) järgmiselt: jätta APSi struktuurist välja volikogu. Tulenevalt sellest otsusest valitakse APSi eestseisus 11 liik-meline, senise nelja asepresidendi asemele valitakse vaid kaks.

APSi liikmeks astumise ja iga-aastased liikme-maksud kinnitatakse järgmiselt:

- ◇ sisseastumismaks füüsilistel liikmetel 10.– krooni;
- ◇ iga-aastane liikmemaks tegevliikmetel 25.– krooni ja noorliikmetel 10.– krooni;
- ◇ juriidilise (kollektiiv-) liikme aastamaks vähemalt 1000.– krooni.

APSi tegevliikmeteks võib võtta magistrante juhendaja soovitusel.

Koosolek arvestab võimalike juriidiliste liikmetena järgmisi asutusi:

- ◆ Eesti Agraarökonomika Instituut
- ◆ Eesti Maaviljeluse Instituut
- ◆ Eesti Põllumajanduse Mehhaniseerimise Instituut
- ◆ EPMÜ Loomakasvatusinstituut
- ◆ EPMÜ Maaelu Arengu Instituut
- ◆ Jõgeva Sordiaretuse Instituut
- ◆ Puka Keskühistu

O. Saveli ettepanekul (eestseisuse nimel) otsustatakse iga-aastaste aastakoosolekute asemel hakata pidama eriteemalisi teaduskonverentse. Soovitatakse, et teemalistele ettekangetele järgneb töö sektiioonides, mis võiksid tegutseda loomakasvatuse, taimekasvatuse, veterinaaria ja majanduse alal.

APSi eestseisus valitakse järgmiseks kolmeks aastaks koosseisus: president Olev Saveli, asepresidendid Olav Kärt ja Hindrek Older,

sekretär Haldja Viinalass, liikmed Hans Küüts, Illar Lemetti, Jaak Muru, Ülo Oll, Mart Rootslane, Mati Sepp.

APSi revisjonikomisjon valitakse samuti kolmeks aastaks koosseisus: Hubert Raid, Andres Reitalu ja Armand Sukamägi.

Mitmed APSi liikmed on annetanud (kinkinud) seltsile raamatuid raamatukogu asutamiseks. Selle tänuks annab president O. Saveli APSi tänukirjad Ants Ilusale ja Jaan Liivile. Seltsi tänukirjad antakse ka Karl Annukile, Jüri Kuumale, Meinhard Karelsonile ja Ülo Ollile.

Koosolekule järgnevalt vestlevad seltsi liikmed juubelitähtpäeva õhkkonnas kohvitassi juures.

M. Karelson

G G
G

Akadeemilise Põllumajanduse Seltsi eestseisuse koosolek toimus 23. mail 1995. aastal. Koosolekut juhatas seltsi president O. Saveli.

1. Arutati eestseisuse funktsioone ja jagati tööülesandeid. Pikemalt peatuti APSi aastakonverentsil. APSi konverents peaks muutuma regulaarseks ning kujunema Eesti põllumajanduse kõige olulisemaks kvoorumiks. Esinemisvõimaluse peaksid saama ka magistrandid ja doktorandid (H. Older, O. Saveli). Peeti vajalikuks, et kõikide põllumajandus- ja majandusteaduste doktorinõukogus doktori-kraadi taotlejate väitekirjad retsenseeritakse APSi liikmete poolt ning otsus esitatakse kaitsmise nõukogule. Vajadusel tuleb kasutada ekspertide abi (Ü. Oll, O. Saveli, O. Kärt, R. Viiralt).

Eestseisuse liikmete vahel jagati tööülesanded järgmiselt:

“Agraarteaduse” väljaandmine – Ü. Oll
APSi aastakonverentsi ettevalmistamine (aprill, 1996) – O. Kärt
üliõpilaste vanem (vanamees), majandusküsimused – I. Lemetti
välissidemed – H. Older
raamatukogu ja museaalne tegevus – M. Rootslane
APSi ettekandekoosolekud – R. Viiralt
side teiste seltside ja ühendustega – H. Küüts
suve- ja/või talipäevade korraldamine – M. Sepp
dissertatsioonid – O. Saveli
kroonika, kirjavahetus, press – H. Viinalass

2. APSi põhikirja viiakse sisse parandused ning esitatakse uuesti registreerimiseks. President O. Saveli informatsiooni kohaselt tegeleb sellega T. Ivask.

3. Ülevaate APSi rahalisest olukorrast andis O. Saveli.

4. Järgmine APSi ettekandekoosolek otsustati pidada teemal “Põllumajandusteaduse koht, seisund ja perspektiivid” 21. juunil 1995. a. Sakus (H. Older).

Septembri keskel otsustati pidada ettekandekoosolek teemal “Tootja ja tarbija kaitse põllumajanduses”.

Tehti ettepanek pöörduda eestseisuse nimel Riigikogu liikme hr. A. Käärma poole, et APSi president osaleks Eesti põllumajandust puudutavate programmide väljatöötamisel.

H. Viinalass

AKADEEMILISE PÕLLUMAJANDUSE SELTSI UUSI AULIIKMEID

ANTS AAMISEPP

Akadeemilise Põllumajanduse Seltsi aastakoosolekul 19. aprillil 1995. a. valiti selle organisatsiooni auliikmeks agronoomiadoktor Ants Aamisepp.

Ants Aamisepp sündis 29. augustil 1918 Tallinnas.

1920. a. sai kodukohaks Jõgeva mõis, kus tema isa Julius Aamisepp töötas Jõgeva Sordikasvanduse kartuli ja juurviljade osakonna juhatajana. Jõgeva algkooli lõpetamisele järgnes õppimine Tartus (1933...1938) H. Treffneri Gümnaasiumis. 1938. a. astus A. Aamisepp Tartu Ülikooli põllumajandusteaduskonna agronoomiaosakonda, kus õppis aastatel 1938...1939 ja 1942...1944. Õpingud katkestas 1939. a. ajateenistus armees ja 1944. a. evakueerumine Rootsi. Õpingute jätkamine sai teoks alles 1952. a. ja need lõppesid agronoomikraadiga Rootsi Põllumajanduse Ülikoolis Ultunas 1957. aastal.

Aastatel 1945...1952 töötas ta ekstra assistendina Rootsi Seemnevilja Ühingu (Svalöfi aretuskeskuse) Kalmari filiaalis. Paralleelselt õpingutega ülikoolis töötas ta (1952...1955) Rootsi Põllumajanduse Ülikooli orgaanilise keemia instituudis ja taimekasvatuse instituudis (1955...1957). Alates 1957. a. töötas A. Aamisepp taimekasvatuse instituudis kui uurimisassistent, esimene assistent (1961), katsejuhataja (1962...1966) ja dotsent (1966...1988).

Pärast pensionile siirdumist (1988) on ta olnud nõuandjaks ühele inglise firmale, kus uuritakse taimekaitsevahendite turu arengut Euroopa riikides.

Agronoomiaalase litsentsiaadikraadi omandas 1962. a. tööga *Klorerade fenoksiätktyrsors verkan på vegetativ utveckling, frösättning och utvecklade frönas grönings – egenskaper hos några ogräsarter (Kloreeritud fenoksiäädikhapete toimest mõnede umbrohu-liikide vegetatiivsele kasvule, seemnete moodustamisele ja valminud seemnete idanemisomadustele)*. Agronoomiadoktori kraadi omandas A. Aamisepp 1966. a. tööga *Klorerade fenoksiätktyrsors verkan på sprutade plantor och dessas avkomma. Studier i korn, lin och ärter (Kloreeritud fenoksiäädikhapete toimest pritsitud taimedele ja nende järglastele. Uurimised odra, lina ja hernega)*. Üksikautorina on A. Aamisepp avaldanud 171 uurimistööd ja kutsealast artiklit, lisaks kaasautorina veel 47 tööd. Avaldatud tööd on peamiselt umbrohtude ja nende tõrje alalt. A. Aamisepp on Rootsi riigi esindajana osa võtnud umbrohu ja umbrohutõrje konverentsidest ja sümposionidest Rootsis, Soomes, Norras, Taanis, Inglismaal, Saksamaal, Austrias, Šveitsis, Hollandis ja Belgias, esinedes neil ettekande või referaadiga. Pidevalt, üle kolmekümne aasta, oli A. Aamisepp valitud Eesti Agronoomide Selts Rootsis (EASR) juhatusse, kuni nimetatud seltsi tegevuse lõpetamiseni 1994. aastal.

B: Eesti teadlased väljaspool kodumaad. – Stockholm, 1984.

Album Academicum Universitatis Tartuensis. 1918...1944. – I...III k. – Tartu, 1994.

K. Annuk

HANS NÕMMIK

Akadeemilise Põllumajanduse Seltsi aastakoosolekul 19. aprillil 1995. a. valiti selle organisatsiooni au-liikmeks prof. dr. agr. Hans Nõmmik.

Hans Nõmmik sündis 15. märtsil 1922 Tartus, Tartu Ülikooli mullateaduse ja agrikultuurkeemia õppetooli, samanime-lise kabineti, agrikultuurkeemia katsejaama, põllumajandusteaduskonna dekaani, hilisema prof. Anton Nõmmiku pojana. Hans Nõmmik õppis Tartu Ülikooli põllumajandusteaduskonna agronoomia osakonnas 1942...1944. kuuludes ka EÜS-i ridadesse. 1944. a. H. Nõmmik emigreerus Rootsi, kus juba samal aastal jätkas õpinguid (1944...1948) Uppsalas Rootsi Põllumajandus-ülikoolis. Pärast ülikooli lõpetamist asus tööle assistendina Rootsi Tervishoiu Instituudis (1948...1950) toiduainete keemia osakonnas. Aastatel 1950...1957 oli H. Nõmmik uurimisassistent Rootsi Põllumajanduse Uurimise Instituudi väetiste ja taimede toitumise osakonnas. 1950. a. viibis Kellogi fondi stipendiaadina USA-s. Aastatel 1957...1963 töötas Rootsi Põllumajandusülikooli dotsendina, seejärel (1963...1968) Uppsala Metsandusülikooli teadurina. Ülikoolide liitumise järgselt sai temast. prof. kt., alates 1979. a. professor, 1988. a. prof. emer. Rootsi Põllumajandusülikoolis.

Agronoomiaalase litsentsiaadikraadi omandas H. Nõmmik 1952. a., agronoomiadoktorikraadi aga juba järgmisel aastal. Tema doktoritööks oli *Fluorine in Swedish agricultural products, soil and drinking water (Fluor Rootsi põllumajandustoodangus, mullas ja joogivees)*. Prof. H. Nõmmiku erialaks on mullakeemia ja taimede toitumine, nii põllu- kui metsaökosüsteemides. Maailmakuulsuse on talle toonud ¹⁵N kasutuselevõtmine uurimistöös, vastava meetodika väljatöötamine ja juurutamine. Prof. H. Nõmmik on töötanud eksperdina Indias, Malais, Hiinas ja Kanadas. Prof. H. Nõmmik oli Eesti Agronoomide Selts Rootsis (EASR) juhatusse liige 1990...1994. a.

B: Eesti teadlased väljaspool kodumaad. – Stockholm, 1984.

Album Academicum Universitatis Tartuensis. 1918...1944. – I...III k. – Tartu, 1994.

L. Kevvai